

1866

Kassa, 1865 november 2.

FELVIDÉK.

FELSŐ-MAGYARORSZÁGI KÖZLÖNY.

Hirdetések díja:

Egy négyszer hasábozott garmond sor 5 kr. — Bélyegdíj minden beigattatás után külön 30 kr.

Nyilttér soronként 15 kr.

a hirdetések s azok díjai a kiadóhivatalba utasítandók.

Megjelen hetenkint kétszer: pénteken és vasárnap.

Előfizetési díj:

Egy évre 8 frt
Félévre 4 „
Negyedévre 2 „

Ar előfizetési pénzek és kéziratok szerkesztőséghez küldendők, —

Laptulajonos és felelős szerkesztő:

Bánóczy Ferencz.

Szerkesztési iroda: Kovácsutca 368. sz.

Szerkesztő-társ

Karsa Tamás.

Kiadó:

Ifj. Werfer Károly.

Kiadó-hivatal:

Főutca 451. sz. a. az Urbán-torony átellenében.

Gazdászati értekezés

A közigazgatás főbb ágaiból a felvidék viszonyaihoz alkalmazva.

Jelige:
"Tant vant l'homme
tant vaut la terre"

(Első pályamű)

IV.

Miben gazdag a felvidék hazánk más vidékeihez képest?

Sokkal kevesebb (1/2, 1/3-nyi) búzát termel a felvidék, mint a vele párvonalba állított, kis hián egyenlő területű s népességű hazai vidékek. Rozstermelése szintén felényi, mint a buda-pesti, pozsonyi, sopronyi kerületek és (nem említve a temesvárit, hol rozstól alig, de tízannyi búzát termelnek, mint a felvidéken) valamivel meghaladja a nagy-váradi kerületet is, mi arról tanuskodik, hogy égnajlata ezt szereti s lakosai felfogták a rozstermelés fontosságát. Tengerire nézve meghaladja szintén valamivel a pozsonyi kerületet, mely felvidékünknek viszont a rozstermelésben 3-szorosan mulja felül, de a többek által 2, 3-szorosan, a temesvári által 8-szorosan van felülmulva. — A kétszeres vagy vegyes buza termelése a buda-pesti, nagyváradi s kivált temesvári kerületben, gazdaságunknak s jó földünknek nem épen előnyére rendkívül nagyban üzetvén, miszerint az a nagy-váradi kerületben az összes roz s búzatermeléssel mérkőzik, a buda-pestiben a búzatermelésnek 1/2-ét, a temesváriban több mint felét (6.438.000 mérő) teszi, nálunk figyelmet sem érdemel, mert csak 60—70 ezer mérőnyi. — Csupán a zabstermelésben mulja felül felvidékünk a temesvári kerületen kívül hazánk mindenik vidékét, de nem jelentékenyen. A felvidék zabstermelése ugyanis 4 mill. 866.000 mérőre tétetvén, csak 70 ezer mérővel haladja a buda-pesti kerületet és 1/2 millió mérővel a sopronyit. De ezektől viszont az árpatermelésre nézve 1/2 sőt 3 millió mérővel s így kétszeresen is felülmulatik.

A termelés ezen viszonyiból világos, hogy a nép kevés búzát, kevés vegyes búzát eszik, sőt árpa helyett, bár ez jobb lenne, kénytelen a zabot is használni, melyből majdnem két annyit termel, mint rozstól, és több mint háromannyit, mint árpát, szóval általában rozstól táplálkozik, mit alakján és munkáin is észre lehet venni.

Jelentékenyen felülmulja azonban a felvidék hazánk minden vidékeit tehén- és kecsketermelésben, bár a tehéntej-termelést a sopronyi kerület 1/11 rész t. i. mintegy 100.000 akóval meghaladja. A kecsketejtermelésben vidékünknek csak a nagy-váradi s némileg a pozsonyi kerület közelíti meg; de ennek termelése is csupán 1/2 annyi, s a többeké 1/3, 1/4 annyi. A juhtejs főleg a gyapjuterelésben azonban alig hinnénk, mennyire elmaradtunk. — Gyapjuterelésünk csupán 24-ezer mássa, nem sokkal több a temesi s nagy-váradi, de majd két annyi a pozsonyi és sopronyi, s majd háromannyi a buda-pesti kerület termelése.

Ezen viszonyokból világos, hogy a felvidéken bágyan másodrendű, de számos szarvasmarhák vannak, melyek mind a művelésre, mind a javításra alapul szolgálva, rendes istállózás és kellő takarmánytermelés mellett a gabonatermelést jelentékenyen előmozdíthatnák, legelőbb kétszerezhetnék.

Kétszeresen felülmulja felvidékünk hazánk minden vidékeit erdő-gazdaságban. Itt ugyanis évenként 2 millió kétszázezer bécsi ölnyi fa vágatik, holott összes fafo-

gyasztásunk alig 6 millió 6. ölnyi. Ez azonban veszélyes neme a föld jövedelmének, mely meggazdagítja a birtoklókat, de elszegényíti a tulajdonosokat és utódaikat, ha mértéken túl megy, — pedig szemlátomást tulmegy.

A felvidék tehát hazánk más vidékeihez képest csupán fában és marhákban mondható gazdagnak, míg hazánk az ő 10—30 millió mérő t. i. 30—90 millió frt. értékű gabona kivitelével még épen nem mondható gazdagnak, a birodalom ipartermékekben gazdag részeihez, mint viszont a birodalom épen nem nevezhető gazdagnak sem gazdasági, sem ipartermékekre nézve Nyugot-európa hasonló területeihez, birodalmihoz képest. Hogy pedig felvidékünk a birodalom külrészeihez képest marhákban sem gazdag, onnan gyaníthatjuk, hogy ott 4 m. 200.000 családnak 4 m. 185.328 szép és jó tehene van, míg nálunk 2.800.000 családnak csak 2.167.780 tehene van, mely nem oly szép és jó, mint amazoké.

Gazdagnak tarthatjuk hazánk más vidékeihez képest érczterményekben a felföldet, a valódi gazdagság azonban mindig a föld terménye s az értékesítés által eszközölt ipartermelés és sokkal kevesebb a bányászat, melyre nézve itt csak annyit jegyzünk meg, hogy üzletlőkéje 7 millió, forgó tőkéje 3 millió frt. és évi termelése nem haladja meg a buza vagy árpatermelés értékét, s így ezt (bár jövedelmét a közjövdelemben felvettük) csak akkor tartanánk főjelentőségűnek, ha terményei kellően értékesíthetnének.

(Folyt. köv.)

Választási mozgalmak Zemplénben.

A t. közönség már e lapokban is olvashatta a zemplénmegyei nyolcz választó-kerület jeleit, most tehát nem czélem csupán neveiket sorolni elő, sőt inkább csak annyiban említek neveket, a mennyiben a mozgalom jellemzésül szükséges lesz. Elvekből akarok indulni s a mozgalmat jellemezni.

Megyénk egy kitűnő fiának szavaival élve — a választásból csak a választó: belátását lehet megítélni. A midőn jelen soraimban ezt teszem, nem czélem se jeletet, se választót személyében sérteni, de úgy vélem, hogy a közügynek nem tesz szolgálatot, a ki az egyének iránti tulságos kíméletből az elvet elejti.

Kezdjük tehát középponti kerületünkön, az ujhelyin. Oly szerencsések vagyunk, hogy 1861-iki képviselőnk, (akit az egész nemzet annyira ösmer, hogy a közügyek iránt érdeklődő t. közönség sértésnek vehetné tőlem, ha őt e helyen dicsérgetnem teljesen feleslegesnek nem tartanám) — *Andrásy Gyula* gróf hozzá intézett kérelmünkre képviselőnknek ismét elvállalni megígérte. *) Találkozott ugyan oly polgártársunk, a ki még áldozattól sem riad vissza, hogy ellenpártot alakítson; azonban kiszemelt jelette *Liszy Ede* helybeli ügyvéd ur a jelettséget el nem fogadván, azon reményben élünk, hogy jeletünk megválasztása kétségtelen. Sajnálók is, ha épen középponti kerületünk választóinak belátásáról nem tehetnénk ily szép tanúságot.

A miénkhez annyiban hasonló helyzetben van megyénk legelső kerülete a megyeszói, hogy *Szepesy Péter* 1861-iki képviselőnek megválasztását ott is bizonyosnak mondják, miután — a mint halljuk — a mellette felléptetett *Vay Sándor* báró visszavonult.

Ismét van két kerület, a melyben az 1861-iki képviselőnk nem akarják többé felvállalni a megbízást: *Senyey Lajos* báró a Bodroghközti — és *Luzsánszky József* báró a nagy-mihályiban. Annál inkább sajnáljuk, mert báró a nagy-mihályiban, annál inkább sajnáljuk, mert ha nem vonakodnak, versenytársuk sem lett volna. Így e két kerületről egyebet sem mondhatunk, mint, hogy

*) A kiket érdekelne arról olvasniok, mily ragaszkodással és tisztelettel kerestük meg e nagy hazánkfíát, és miként fogadta ő megkeresésünket: a „Felvidék“ f. évi október 15-iki 83. számára utasítjuk.

a nagy-mihályiban *Kazinczy István* és *Szirmay Géza*, *) a Bodroghközti pedig *Kossuth Pál* és *Liszy Ede* urak versenyeznek.

A velünk észak és dél felé szomszéd két kerület, a terebesi és olasz-lisztkai, vagyis középhegyajlaj belátása, józan megfontolása és helyes elhatározásának fényes bizonyítványát adta. És pedig:

A közép-hegyajlaj kerület választói e hó 15-én Olasz-Lisztkán, a *Szirmay Ödön* és *Szakácsi Dániel* urak által kibocsátott meghívásra összegyűlvén, teljesen egyhangulag elhatározták *Lónyay Gábor* urat a megye 1848 előtti többszöri követét, és e kerület 1861-iki képviselőjét felkérni, hogy e diszes megbízásban most is eljárni sziveskedjék. Tették pedig ezt a *Szirmay Ödön* ur vezetése alatt, ki az 1848-iki nemzetgyűlésen a szomszéd mádi kerület képviselője volt, és ha fellépne, itt is tekintélyes pártot gyűjthetne maga körül, — és telék a *Szakácsi Dániel* ügyvéd ur indítványára, ki nek megválasztatása, ha a közbizalommal megtisztelt *Lónyay Gábor* ur netalán más kerületben kívánt volna megválasztatni — e kerületben bizonyos. — A f. hó 19-ére kitűzött bizottmányi gyűlés alkalmával keresték meg a tisztelt férfit választói — és *Szakácsi Dániel* ur volt szives ohajtásukat előtte tolmácsolni. — Éljenek a derék választók!

A terebesi választó-kerületben is ez történt. — 1861-ben itt egy, habár számra a szavazásban kisebbségben maradt, de tekintélyes párt erősen küzdött *Piliszy Zsigmond* ur mellett — és most épen ez volt az első kimondani, hogy az akkor többséget nyert *Molnár József* hű képviselője volt az egész kerület érzelmeinek s érdekeinek, és hogy a kerület úgy tanúsítja legérthetőbben ragaszkodását az 1861-iki összes országgyűlés által elfoglalt és megvédett alaphoz, ha akkori képviselőjét egyhangulag küldi ismét a mostani országgyűlésre. — E nézetből indulva, e napokban a kerület választói közül számosan — és pedig nagy részben épen az 1861-iki *Piliszy-párt*, magával akkori jeletteléül éien, kereste meg a volt képviselőt *Molnár Józsefet* saját gálszécsi lakásán, és kérte fel a jelettséget elfogadni. Reményünk lehet tehát, hogy itt sem lesz pártharcz.

Nem mondhatjuk ezt — fájdalom — a még említett két kerületről, a homonnai és mádiról. Távol áll szándékunktól, hogy egész általánosságban és mereven akarnók az 1861-iki képviselőket — minden egyben tekintet mellőztével — elvből újra megválasztatni. E kérdést már politikai sajtónk, sőt legújban *Deák Ferencz* nagy hazánkfíának nyilatkozata is akként oldotta meg, hogy „a legérdemesebbet“ kell a jelettek közül megválasztani. Amde épen ezért kívánjuk, hogy a ki a választó-kerület bizalma által (a többség bizalma szeréntünk a kerület bizalma) — már egyszer a képvisellel felruházott s azóta a kerület bizalmát el nem vesztett egyén ellenében fellép, s a választókat tőle el és magához vonni törekszik.

Mindenek előtt gondolja meg, és érezze azon felelősség egész súlyát, melyet fellépésével az előbbeni képviselő ellenében magára vesz; és még azután is válaszssa meg a módokat és eszközöket, melyekkel célját akarja elérni.

Az előbbi úgy értjük, hogy miután az 1861-iki országgyűlés második feliratát a nemzet teljesen magáévá tette, — ez által helyeselte és magáévá tette minden képviselő eljárását, a ki ezen feliratra szavazott, már pedig azon felirat egyhangulag fogadtatott el, tehát a nemzet megadta jó bizonyítványát és helyeslését minden 1861-iki képviselőjének.

Az ily képviselő ellen — ha azóta sem vesztette el választói bizalmát — helyesen csak az léphet fel, ki egy részről ugyanoly elvek mellett akar küzdeni, és más részről

érzi magában, hogy ezen elvektől oly szolgálatot tehet, a melyre az előbbi képviselő nem képes.

A felelősség tekintetében tehát csak azon ujon fellépő jelettel oldozhatjuk fel, a ki ezen itt felállított mértéket megüti.

Az eszközök és módokra nézve, a melyekkel választói szavazatát megnyerni törekszik — szükséges-é kimondanunk, hogy minden egyebet feltétlenül kizá-

*) *Nyeviczky József* országbírói ítélőmestert is felakarják léptetni, s mint nekünk írják, tekintélyes pártja van. Szerk.

... azon egyen kívül, mely által megválasztót arról győzi meg, hogy a fentebb felállított mértéket megüli. Ez pedig nem lehet egyéb, mintsem egy oly nyilatkozat, (nevezük azt politikai hitvallásnak vagy programnak, az mindegy) a melyben a jelelt a fennforgó roppant horderejű kérdésekről nézeteit kifejti, még pedig nem „locus communis“-okban, de részletezve, hogy választói tudhassák, mint fogja fel azokat, és miként kívánja megadni. És kívánatos, hogy e nyilatkozatot olyformán tegye választói kezébe, hogy az által egyszersmind erkölcsileg kötelezve legyen ahhoz hiven ragaszkodnia. Volt képviselőinket ez alól feloldhatjuk, de az újakat, véleményem szerint nem.

Megmondottk ezekben, mily feltételek alatt tudjuk helyeselni egy új jelelt fellépését, szükséges-é megmondanom az ellenkezőt is.

Itt mindenekelőtt megjegyzem, hogy a ki épen azért akarna fellépni a volt képviselő ellen, mert az meggyőződése szerint rossz, a hazára nézve veszedelmes elveket vall; ennek van értelme, és itt a legigazságsabb elvárás fejlik ki, — de aztán csakis az elv határozza a választóknál.

Ellenben ugyanoly elvek mellett — aki nem érzi, hogy azoknak tetemesen jobb szolgálatot képes tenni, mintsem ellenfele — arról vagy azt kell hinnünk, hogy nem ösmeri magát, vagy hogy hiúság és nagyravágás a sarkantyuja, vagy épen anyagi érdek, hivatal stb. van szemé előtt, melyhez a képviselőt a hidat képezné. Aki pedig vendéglés, hizelgés vagy bármely más, kiváltképen pedig pénzbe kerülő eszközöket tesz mozgásba — ez utóbbi gyanútól már alig menthető; mi mellett melőzve a közérkölciség romlását — méltán kérdezhettük, vajlon az ily jelelt, ha sikerül neki a választást keresztül vinni, megnyugvással viselheti-é a megbízást, melyet nem a többség valódi bizalma ruházott rá?!

(Vége köv.)

Unghból. Szobráncz, october 25. (Válasz: Mészáros Károly politikai hitvallására, melyet a szobránczi kerület választóihoz intézett.)

Ugyancsak hozzánk Mészáros Károly ur politikai hitvallását megküldötte és ezáltal magát képviselő jelöltül ajánlja. — Szép töle, de bennünket kísértetbe nem hoz. — E kerület értelmisége csak két képviselő jelöltet ismer, ugymint: gróf Török Napoleont és Ibrányi Lajost, kik között a közvélemény megoszlik ugyan: de a bizalom mindkettő iránt egyenlő olyannyira, hogy politikájokról hitvallást nem tévén bár — multjok oly tiszta, hazaszeretők oly ragyogó, hogy annak fényében a haza atya Deák Ferenczünk arca visszatükröződik.

Mészáros Károly ur bennünket programjával meglisztelt; ebbeli bizalmát nagyra vesszük: de jelöltül el nem fogadjuk.

Bizalmának viszonzásául azonban azt ajánlanók hogy: ha más kerületben fellépne, programjában oly sokat ne ígérjen mert egy régi magyar közmondás azt tartja hogy „a ki sokat ígér keveset tesz.“

Több Szobráncz kerületi választó.

Rozgony, október 28-án 1865. Tisztelt Szerkesztő ur! E napokban érkezvén Unghmegyéből haza, lapozgatni kezdém a „Felvidék“ időközben megjelent hasábjait, és a 84. sz. iv „Megyei s követválasztási mozgalmak“ czimű rovatában eme kitételt leltem: *Kelcz Gyula visszalépett*; — erre nézve megjegyzem, hogy

visszalépni csak annak lehet, ki már fellépett, én azonban egyellen lépést sem tettem megválasztásom érdekében, és így nem is kellett visszalépnem.

Nézetem szerint nem szégyen ugyan a visszalépés, de mégis észébe juttatja az embernek ama Bach korszakából eredő adomát: *Böhm zu sein ist zwar keine Sünde, aber nicht schön.*

Tisztelettel maradván szerkesztő urnak szolgálja
Kelcz Gyula s. k.

Szepeshől. Lőcse octoder 13. (Nyilatkozat.)

A Felvidék f. évi 65. számában foglalt Szepesmegye alatti közlésében a P. N. után e megyében fellépendő követjelöltek nevét elősorolván, alólirottat *pánszláv* czimzettel vádolni bátorodik. *)

Én, ki mindig öntudatomban kerestem és találtam a megnyugvást, ismerve a forrás tisztátalanságát, nem méltattam volna a közlő urat czáfolatra, s hallgattam volna, a mint ezt tettem a 281. számú német Debatte irányában, de miután a magokat Szepesmegye összes intelligentiájának illetékteleül nevező némely egyének mérges fullánkjukat egy hazai komoly irányu magyar lapban is kinyújtják, nem szabad azt tennem választóim irányában, a kik hallgatásom által az egész hazát meelőtt azzal vádoltnak, hogy bizalmukat a hazának egy méltatlan fiára fecsérelni nem áttallanak. — A közlő ur személyemet illetőleg egyetlenegy szóval sokat mondani akarván, — szerencsétlenségére egy oly szót választott, melynek fogalmát és értelmét nem tudja. — Ezt bizonyítja azon körülmény, hogy semmi adatokat nem közöl, melyekből a *pánszláv* szónak személyemre való alkalmazása következhetnék. Én azonban korlátozott fogalmainak tisztázása tekintetéből kijelentem a közlő urnak, hogy a *pánszláv* elnevezés csak olyanokra alkalmazható, a kik nemzetiségi izgatások köpenyegé alatt a közhaza elleni bujtogatásokkal vádolhatók, és nemzetiségi törekvésekben nem hazánk, de kifelé gravitálnak, s mint ilyenek szerintem is a hazának háládatlan fiai. — Azért a *pánszláv* elnevezés oly egyének által, kik annak fogalmát nem értik, agitatóra nem alkalmas és helytelen alkalmazása által, ha azt magyarázni nem képesek, csak önmagukat compromittálják.

Bátran hivatkozom életem egész pályájára, s felszólítom a közlő urat, bizonyítsa egész életemben csak egy tettemet, mely följositaná ellenem ily hazafiatlan váddali felléphetésére. Igaz, hogy a népből, még pedig szláv-ajku népből származom, és arról nem tehetek, de bátran felszólítom a közlő urat, mutasson egész Szepeségen, az arisztokrátiát is ide értve, egy egyént, a ki a magyar nyelv iránt több tisztelettel viseltetik. Én 15 évi hivataloskodásom ideje alatt azon törekedtem, hogy a hatóságok a tót néppel tótul érintkezzenek, valamint ugy is érintkeztem, de erős meggyőződés, hogy csak egy örült, de nem igazságos és méltányos hazafi ohaj-

*) Már t. i. a „Pesti Napló“ szepesmegyei levelezője. Szerk.

taná az ellenkezőt, sőt hiszem, hogy maga a közlő ur is ez iránt velem egyet érteni jékénytelen.

A *pánszláv* nevezet mint aljas, hazug rágalmat ezennel visszautasítom. *)

Zahornáczy Bálint,
h. ügyvéd s szepesmegyei törv.-széki ülök.

Néhány szó a magyar színészetéről.

Elmondja *Bercsényi Béla.*

Ut desint vires, tamen est laudanda voluntas. (Ovid.)

Nincs pálya, nincs vállalat már hazánkban. melynek érdekeit, fölvirágoztatását illetőleg, száz meg száz hang ne szólalna föl — egy vagy más, s jobbnál jobbat tanácsolva folyton — napi sajtóinkban.

Minden a haladás újját hordja homlokán. A tegnapi találmányról már eltűnt a szögletesség, annyira: hogy az beillik azon orias mozaikba, mit a XIX század nevez magáénak.

S ennek így kell lennie.

A kor igényei előre intenek. Azok nem fognak hozzánk alkalmazkodni soha, mert mi és műveink hajlékonyabbak vagyunk. Ki elmarad, ám lássa: miként fogja a rohanó időt utolérni, vagy miként tarthatja fenn magát, hogy össze ne dőljön.

Erezzük ezt mindnyájan, s érzi körülünk minden. Törvények, melyek évezredes betűkkel országok s birodalmak alapját képezék, módosításokon mennek keresztül; intézmények, melyek emeltyük voltak egykor a nagy és szép eléérésére, most mint haszonvehetlenek tűnnek el, hogy egy újabb, s kornak megfelelőnek adjanak helyet.

Ez a világ folyása.

Mielőtt tovább mennék, constatalnom kell azon állást, melyet színészetünk, hazánk s nemzetiségünk főállásának conditioi sorában elfoglal.

Hogy az jelentékeny, eléggé demonstrálja azon állítás:

„A nemzet addig él, mig nyelve meg van.“

Azt is elmondták már előttem sokan, hogy még mi semmi tekintetben sem állunk ott, hogy a színművészet — más népek példájára — nálunk is csak a mulatság és szórakoztatás eszköze lenne. Bátran mondhatom, hogy ez nemzetiségi existenciánknak, egyik sine qua non-ja.

Megérdemli tehát, hogy róla is szóljanak, s érte is tegyenek valamit. Különösen nekünk, színészeknek, — volna ez kötelességünk, de még különösbben értelme- sebb szinigazgatóinknak, ha elismerjük kötelességünknek e pálya felvirágoztatását, s mindenek fölött: az *irndatái szeretetet.*

Eddigi soraimból meggyőződhetek olvasóim, hogy nézeteimet nem akarom axiomákként ráocroyálni senkire. Csak azt akarom — s ez örömmre szolgálna — hogy igénytelen szavaimmal, valódi tekintélyek figyelmét vonjam a magyar színészetre, kik bajainkat kellőleg körvonalozván, azokat orvosolni is tudnák.

*) A „Nyilatkozat“ többi részét nem közölhetük, tessék azt a „Pesti Napló“nak felküldeni, ugy is ott jelen meg az eredeti közlemény. Szerk.

TÁRCZA.

Halottak napján.

Kassa november 2-kán

Halottak napja van! — Az ólók vallásos szent kegyeletének napja — a halottak iránt.

Halottak napja van! — melyen megüresednek a lakók és megtelnek az egyházak és temetők imádkozó gyászos alakokkal — a sirhalmok meg a kegyeletes visszaemlékezés lámpával.

Mily megható is e nap, kegyeletes, gyászos képével, melynek setétebbrei színezéséhez még a természet is járul, elszáradt virágokkal, megsárgult falevelekkel, sűrű ködfátyollal.

Mily megható látványt nyújtanak e napon a temetők — e sziveink szent tárgyaival megnépesült helyek. Itt egy szegény árva kenyérre szánt utolsó filléreiért vett koszorút tűz édes szülei sirjának korhadt fakeresztjére; amott nő és gyermekek állnak, a gondos férj és atya sirjánál mint megkövült fájdalom-szobrok; ott meg a hú barát hullatja forró könnyeit, önzetlen barátja sirhalmára.

Oh mennyi fájdalomnak és vesztésnek vagy te okozója kegyetlen halál! Oh mennyi teljestületlen remény — vágy — és törekvésnek vagy te fedezője érzékellen néma sir! — De nem zúgolódom! Nem mondom

én többet a halált kegyetlennek, a sirt érzékellen némának; hisz ez, az élet küzdemei közt elfáradnak csendes keblét, amaz jótevő karjait tárja fel.

Oh nem vagy borzasztó, nem vagy kétségbejítő sir! hisz te csak az életnek, de nem a létezésnek vagy véghatára.

Én nem tudom, de oly szívesen időzöm a temetőben. — A közepén — a sírok közt álló *feszület* ép úgy tűnik fel előttem — mint örökös édes atya gyermekei között; minden egyes sirdombon, egy-egy béke révpartot látok, hol az ember éltének hajóját, a vész többé nem hánnya; azok a busan lecsüggő szomorú fűzek, mintha azt sugnák: *ne félj ha a világ, ha az emberek, ha barátaid, ha azok kiket szerettél az életben elfelednek, Isten szent kegyelme fog feletted öröködni* — A sir virágai melyek a szív kihűlt porából nőttek, biztatólag azt mosolyogják felém: *a siron tul van egy szebb, egy örömtelőbb örökélet.* N. G. . .

Egy jelenet Kaunitz herceg életéből.

Beszély.

LEHOCZKY TIVADAR-tól.

(Vége.)

A hölgyek el nem titkolhaták kíváncsiságukat s élénken kérék a követet, hogy közölné velük azt.

Tudják meg tehát, kegyes hölgyeim, szöla Bréteuil önelégülten, a nagy usjagot: Kaunitz herceg — kérel-

memre — nem érkezendik meg ma asztalomhoz a kevésebb kellemes készletével, az etuival.

Az lehetetlen! az csoda! szólának valamennyien, hogy tudta ön e szokatlan eseményt létesíteni?

Én beleegyeztem a herceg különczködésében, midőn meghívásomat elfogadván, feltételeül kiköté, hogy saját ebédjét hozathassa ide; de viszonzfeltételül kérem, hogy ő hercegsége is felejtse otthon utócsémegéjét, az ominosus etuit.

És ő valóban elfogadá ez ellenfeltételt!

Ugy látszik, mert nem utasítá vissza azt.

E perczen belépe szokott méltóságával Kaunitz, ki hideg fejbolintással üdvözölé az elébe siető, mosolygó követet, s egyetlen szóval sem menté magát az iránt, hogy egy egész óráig várakozta őt.

Majd az asztalhoz ültek s a herceg, anélkül, hogy egy pillanatra méltaita volna a felhordott válogatott étkeket és borokat, saját komornokai által adatta fel azon étkeket, kenyeret cs vizet, melyet saját palotájából hozatott ide.

Hogyan, szöla a bájdus Eszterházy hercegnő, magasságod még a vizet is saját kutjából hozatta ide?

Ugy van, hölgyem, felele Kaunitz, azon viz, melyet megszoktem, tiszta és egészséges, s én tartozom az osztrák birodalomnak azzal, hogy személyem iránt a legovatosabb legyek.

Most, dása, hazán táson kívül, állhatna-e s oly bajunk, is, mit csak további fejl

De rej neveztem m figyelmet, h

A baj Tekni

most kevesel midőn színé lkek csakm ldlal.

Igen, Innen

1) ho kezd eltunn dozó látván

2) ho becsültetés vagy nagyo ember, ha tárgya lesz lenebb, me

S oss vajjon honr Egye

most is ott akkori s ké zéssel, hog része hátrá

opportunitá nadályként apró sajtá

tronizálni k

* Fd mességnek

lásnak ind világot — sokára ism

* A tisztviselői Aranyosy Klekner R

* Su csekély be ellensulyoz — a leguj rendet, s r

Oh, lelett csod

los, hanem láblához is

annya ot francia k

nyát a hó látogatásr

Kau merész b

Lajos nem

niz vagy kenyérh

Vég

a sor. Kau

válogatott

leteket; c

Kaunitz

csengő h

mondá:

nak, én i

Ön

szép herc

csian néz

Ig

Most, midőn a közelebbi országgyűlés gondoskodása, hazánk politikai függetlenségén, s a törvényalkotásán kívül, művelődési ügyeinkre is kitorjedend, nem állhatna-e színészetünk is azok sorában? Mert ha van oly bajunk, mit magunk is orvosolhatunk, van elég olyan is, mit csak felsőbb helyről intézkedés tehet jóvá, s tovább fejlődését csak az akadályozhatja meg.

De régen beszéltek itt mindent, csak a bajt nem neveztem még meg. Tovább nem paralyzálom már a kért figyelmet, hanem a hibák felsorolásához fogok.

A baj az, hogy: Tekintve a színészet anyagilag javult viszonyait, most kevesebb hívatott színésszel találkozunk, mint akkor midőn színésszé lenni, egy volt a családi és rokoni kötelek csaknem örökös széttaggatásával, s a lehető élhalállal.

Igen, ez a főbaj; innen ered a többi roszt. Innen van:

1) hogy a dráma, a színművészet megszentestítője kezd eltűnni, s helyette ephemer férczek érzék-csiklandozó látványosságai nyomulnak előtérbe.

2) hogy színművészetünk közép korában nyert becsültetésünk kezd alább szállani. Ott állunk ismét, vagy nagyon közel vagyunk hozzá, hogy a színész mint ember, ha nem a megvetés, de legalább a kicsinylés tárgyja lesz. És a közönség e reakciója annál elviselhetlenebb, mert még azt sem mondhatjuk el:

„Csak az vigasztal, hogy Meg nem érdemeltem.“

S összevéve e sok, s csöppet sem kellemes dolgot, vajjon honnan eredhet ez?

Egyedül onnan: hogy bizonyos szokásokra nézve, most is ott állunk, a hol a bölcső években; csak hogy az akkori s későbbi jó tulajdonok nélkül, s azon megjegyzéssel, hogy míg a régebbi idők viszonyai miatt ezek egy része hátrányunkra nem lehetett, más része pedig az opportunitás által indokolva volt, — most valamennyi nadályként csügg a színészet életerén. Van aztán az apró sajtóságoknak egy fejedelme, melyet mielőbb detronizálni kell, s ez: hogy a pálya nyílt mindenkinek.

(Folyt. köv.)

Ujdonságok.

* Fdbyr Igúcz kassai megyés püspök ő kegyelmességének szembaja, mint örömmel értesülünk, javulásnak indult, s alapos remény van hozzá, hogy személtvágát — melyet már végkép elveszettek hittek — nem sokára ismét visszanyeri.

* A kassai jogász-segélyző egyesület megválasztott tisztviselői következők: elnök: Szomjas István; alelnök Aranyosy László; titkár: Teper Lajos; pénztárnok: Klekner Rezső; jegyző: Dióssy Gyula.

* Suhr lovardája — a színügy barátjainak nem csekély boszankodására — immár készen áll. Ennek elhelyezésére Latabár szinigazgató — mint halljuk — a legujabb és legjobb darabokból állítja össze a játékrendet, s minden áron oda törekszik, hogy azok előadása

a színházat rendszeren látogató művelt közönség teljes meglepedésével találkozzók. Okosan!

* Az itt működő színtársulat egyik tehetséges tagja, jutalomjátékaul „II. Rákoczy Ferencz fogsága“ című drámát választván, annak előadhatásaért felsőbb helyre folyamodott. Kár volt elhírtelenkednie a dolgot, mert az engedélyt helyben is megadták volna. — Győrött és Debreczenben szinte szüre került néhány nappal ez előtt ezen — nagy közönséget biztosító — jó darab.

* A kassai első magyar dal-egylet tegnap tartá alakulási közgyűlését, mely alkalommal az alapszabályok véglegesen helybenhagyattak, s a felsőbb helyre leendő kérelmezés elhatározatván, annak foganatosításával néhány ügybarát bízott meg.

* Szepsiben — mint sajnálkozva értesülünk — a választók nem a leggyöngédebb felebaráti szeretetet tanusítják egymás iránt, sőt némelyek annyira el vannak ragadtatva követjelöltjük mellett, hogy tottleges capacitatoria is mutatnak némi hajlamot; ez okból oly intézkedésre velt kényszerítve az illető hatóság, a minő egyáltalában nem válik az illető tulbuzgó kortesek dicséretére.

* A kassai színházi közönség előtt ismeretes Marcell-pár és Tanner jefes operai tagok jelenleg a debreczeni színháznál vannak szerződve; ugyan ott működnek Rónaiék is, kikről a „Hortobágy“ színi referense igen kedvezőleg nyilatkozik.

* Ungvárott Mészáros Károly hírneves író és ügyvéd „Hazai közlöny“ című politikai s vegyes tartalmu lap kiadására és szerkesztésére nyert engedélyt. — A czimből s még más körülményekből is ítélve, azt hiszszük: hogy a „Hazai közlöny“ nem Ungvárott, de a fővárosban fog megjelenni.

* Eperjesen az ottani jogászok néhány lelkes hölgy közreműködésével műkedvelői színi előadások rendezése által igyekeznek a közönséget szellemi élvezetben részesíteni.

* A miskolci leégettek felségelésére Kassán is történnek gyűjtések. Ezen emberbaráti célra szerkesztőségünk is szívesen elfogadja az adományokat.

Egyveleg.

— Apollodorus kitünő építészre a történetből valószínűleg sokan emlékeznek, de kevesen ismerik a szomorú véget, melyet ért s ennek közelebbi okát. — Hadrián császár az építészettel maga is foglalkozván, mint-hogy egyszer javaslata felől Apollodorus kicsinylőleg, de méltán nyilatkozott, Hadrian, midőn a hatalom polczára jutott, a miatt száműzte a mestert. Távolléte alatt Hadrian megakarván mutatni, hogy nélküle is lehet valami nagyszerűt létrehozni, saját terve szerint Venusnak templomot emeltetett. Az épület tervét a számkivetésben élőnek is elküldötte. Ez megvizsgálván a tervet, a templomot nem találta elég nagygnak s terjedelmesnek s állítása igazolására hivatkozott a templomban elhelyezett ülőszobrokra, melyek a templomhoz képest oly nagyok valának, hogyha felállhattak volna, a templom tetejében

fejével, nekem saját csemegém is van! Hypolit, szekrényemet ide!

És a komorok előlépe a három lokaj háta mögül s mély tisztelettel nyújtá a szekrényt, míg egy másik, pohár vizet tett épen a követ tányéra közelébe.

Kaunitz herceg nagy komolyan felnyitá most az etuit s lassan rakogató ki annak fényes tartalmát maga elé. Ott volt különféle alaku tükör, kisebb nagyobb kefe, fenkő, számos olló és mindenféle gyapot és vászon foszlány.

Míg a herceg egész nyugalommal bibelődék ominosus eszközeivel, addig a hölgyek gunyos szánakozással tekintettek a követre, ki elébb oly diadalmal érzettel kérkedék a szokatlan ujdonsággal. Bréteuil ellenben még mindig mosolyogva néze Kaunitzra, azon reményben levén, hogy a herceg, hogy büszkeségének eleget tegyen, tán csak a szekrényke feltáráásával elégszik meg. De midőn látta, hogy Kaunitz a tükörke előtt száját feltátá s fogait viczorítja, ez teljesen kivevé a követet sodrából, arcát haragip boritá el s nem fékezhetvén többé indulatát, felkelt helyéről és hangosan szóla: „Uraim és hölgyeim, ha tetszik, keljünk fel s menjünk kávéra a szomszéd terembe, mert a mint látják, a herceg egyedül kíván itt maradni.

És karját nyújtva szép szomszédnőjének, az ajtó felé ment; a többiek is, nem kevésbbé megilletődvén a követ morész viselőtén, felkeltek és követték őt.

fejüket okvetlen betörök. Ezen, a császárral levélben közölt megjegyzés annál inkább boszantotta, mert alapos vala, a császárt, ki Apollodorusnak ennek folytán hiu féltékenységből csakugyan meg is gyilkoltatta.

— Ugyanezen Hadriannak grammaticalis vitakozása is volt a korabeli híres szónok Favorinnal. Favorin, ki ismerte a császárt, s tudta hogyan járt Apollodorus, nézeteit igen-igen helyeseknek találta. Midőn barátai ezt szemére hányták, azt válaszolá: „kinek 30 legio áll rendelkezésére, annak mindig igaza van.“ Három körülmény volt csakis, mely felett Favorin igen csodálkozott. Először, hogy gallus létére jól beszélt görögül; másodsor, hogy eunuch lévén, mint ilyen, házasságtöréssel vádoltatott, harmadsor, hogy életét, annak dacára, hogy Hadriannal jobb szónok, kíméletben tartották.

Színházi szemle.

(yz.) Szombaton, october hó 18-án Takács Adám jutalmául adatott: „A néptanító“ dráma 5 szakaszban. Irta Meurice Pál, fordította Kecskés Károly. — A jutalmazott nem volt érdeméhez illően megjutalmazva. A páholyok többnyire üresek voltak.

Vasárnap, october 20-án „Fecsegők“ új dalmú 2 felvonásban Offenbachtól. — Kedves zenéjü, nehéz operette; a személyzet azonban derekasan megküzdött a nehézségekkel s összevágó, kerekded előadással elégité ki a nagy számú közönséget. Jól esett tapasztalunk, hogy Mindszenté Cornelia (Rolland) azon állításunkat, mely szerint szerződötését valódi nyereeménynek tekintettük — az operettek nézve — teljesen igazolá. Játéka élénk, éneke gyönyörű, s beszéde oly kedvesen folyékony volt ma, mintha soha sem lett volna operistandó; az est dicsősége mindenestre őt és Hajnal Herminét (Beatrix) illeti, ki az operettekre látszik születve lenni. — Szentgyörgyné (Inéz) jól megfelelt szerepének. — Bokor (Sarmiento), Szentgyörgyi (Cristobal) Prielle (Torribio) igen eredeti alakok voltak, pompásan énekeltek. — A közreműködőket általában dicséret illeti.

Hétfőn, october 30-án. „A király házasodik“ ered. udv. vigjáték 3 felvonásban, írta Tóth Kálmán. Fölötte sajnáljuk, hogy ezen nevezetes jó darab előadását nemcsak hogy nem számíthatjuk a sikerültek közé, de az igazat megvallva, Nagy Luizának (Erzsébet) és Filip-povicának (özvegy királynő) köszönhető, hogy a bukáshoz igen közel nem állott. — Nem bocsáthatjuk meg Takácsnak, hogy a Doctissimust mással játszatta; igaz, hogy Kont a legszebb jelenetek egyikét képezi, de utóvégre is csak egy jelenet, s azt Bercsényi is jól elmondta volna, Sándori pedig helyette a velencei grófot, melyet a mult színidény alatt is becsületesen eljátszott. — Egyébként nem azért említjük meg a Doctissimust, mintha Kovács Elemér a többinél gyengébb lett volna, sőt ellenkezőleg, ügyesen játszott; hanem, mert a többi szerepeket máskép kiosztani alig lehetett. — Doctissimus Takácsnak szakma szerepe lévén, általa mindenesetre tekintélyesebb személyesítője lett volna. — Temesvári (Lajos) ügyes színész, s épen azért volt feltünő mai gyengesége; csak némely jelenetében volt helyén, s többnyire szórakozottság látszott játékán. Hibás szokása: hogy minden 4-ik 5-ik szava: áh és áh Istenem; erről jó lesz leszoknia. Kvasznay (Kopjai) háladatos szerepéhez kissé háladatlan volt; pedig ezen szerep-cserét előnyösnek hittük részére, s ismerve tehetségét, egyedül tulbizakodásnak vagyunk hajlandók tulajdonítani, hogy szép szerepét nem tanulmányozván, nem adhatta azt úgy, mint vártuk tőle. Takács (Kont) Takácsné, (Fiori hercegnő), Horváth (Balbo), Tóth (bán), Bercsényi (Farni gróf) kis szerepeiket jól adák. Közönség közép számmal.

Kaunitz herceg egyedül maradt az asztalnál három szolgáljával s a megelégtlen mosolygó Hypolittal, és stoikus nyugalommal tisztogató s törölgető elébb fogait, azután kezeit és körmeit. S csak azután, midőn e műtéttel készen volt, felkelt helyéről s felséges méltósággal haladt a szomszéd terem felé, melyben a vendégek egy csoportokba oszolva, társalogtak s feszülten várák a herceg érkezését.

Ő egész nyugalommal lépe be s derült arczczal egyenesen gróf Bréteuil felé haladt, ki a terem közepén néhány hölgygyel beszélt.

„Gróf ur, szóla most Kaunitz, van szerencsém öntől bucsut venni és hotelembé visszatérni. Ön engem ma egy felséges lakomában részesített, s én annak egy tartós emléket akarok alapítani. Mától kezdve többé házamon kívül nem étkezendek soha, és ezáltal ön ima halhatatlan emléküvé váland, mert a történelemben örök időkre ez leend beirva róla Bréteuil gróf a francia követ ebéde volt az utolsó, melyben Kaunitz herceg házán kívül részt vett; e naptól fogva csak házában rendezett társalgási összejöveteleket, de ő meghívásokat nem fogadott el.“ Isten önnel, gróf ur!

Ezzel meghajtá könnyedén fejét és elhagyá a termet. Ilyen ember volt Kaunitz, s híres miniszter!

Oh, vágott közbe a szép hercegnő, én nem is a telett csodálkozom, hogy önszemélye iránt annyira óvatos, hanem csak a telett, hogy önnnek megengedik idegen láblához is hordatni saját ebédjét, és hogy mindenhol annyira otthonias lehet. Ugy gondolom maga XIV. Lajos francia király sem követelte volna nagyobb bizonyítványt a hódoltsnak, ha kegyenczeit vagy minisztereit látogatásra méltatta volna.

Kaunitz rámereszté nagy kék szeméit a mosolygó merész beszélőre s egész nyugalommal szóla: „XIV. Lajos nem volt más, mint XIV. Lajos, én ellenben Kaunitz vagyok!“ ... És közönyösen tovább evék saját kenyerehől és ivék saját vizéből.

Végre vége lön az ebédnek s a csemegékre került a sor. Kaunitz érintetlenül hagyá az elébe hordott legválogatottabb czukorműveket s külföldi gyümölcskészületeket; de midőn már ezekkel is készen volt a társaság, Kaunitz oda fordult a büszke Eszterházynéhoz s éles csengő hangjával, diadalma biztos érzetében, kevélyen mondá: „Mint-hogy uraságtok a csemegézésen tul vannak, én is a magam csemegéjét veszem igénybe.“

Önnnek saját csemegéje is van? kérdé kíváncsian a szép hercegnő, míg az egész társaság némán, kíváncsian nézett Kaunitzra.

Igen, felele a herceg, nyomatékosan bólintva

GAZDASÁG ÉS ÜZLET.

Kassai piac, october 31-én 1865.

A tárgy megnevezése	1. oszt.		2. oszt.	
	frt.	kr.	frt.	kr.
Buza köblönkint	520	5	—	—
Kétszeres	360	—	—	—
Rozs	330	320	—	—
Tengeri	3	280	—	—
Arpa	220	2	—	—
Zab	160	140	—	—
Kása	7	640	—	—
Borsó	780	720	—	—
Lencse	760	7	—	—
Bab	720	660	—	—
Örlött dara	1060	10	—	—
Tatárka	8	0	—	—
Burgonya	144	130	—	—
Aszuszilva	820	780	—	—
Szesz itczénkint	—	18	—	17 1/2
Marhabus fontonkint	—	14	—	—
Bornyuhus	—	20	—	18
Sertéshus	—	20	—	18
Vaj itczénkint	—	40	—	40
Zsir	—	40	—	38
Szalonna fontonkint	—	40	—	36

KÖZLEKEDÉS.

Vasuti menetrend 1865-ik évi május 1-től kezdve.

I. Kassáról Pest és Bécs felé:

	reggel	délben	árjegyzék		
			I.	II.	III.
Kassa indulás	5 óra 21 p.	11 —	—	—	—
Miskolcz	7 52	3 2	4.44	3.34	2.12
Tokaj	9 35	5 35	7.33	5.50	3.40
Nyiregyháza	10 34	7 25	8.84	6.66	4.23
Debreczen	12 12	10 29	11.30	8.52	5.42
Püsp. Lad.	1 45	12 56	13.57	10.22	6.52
Szolnok	4 44	4 43	17.35	13.05	8.41
Czegléd érkezés	5 41	5 54	18.86	14.19	9.06
Pest	8 37	8 45	22.81	17.15	11.04
Bécs	6 —	6 33	37.07	27.98	18.25

II. Bécs és Pestről Kassá felé:

	8 óra	p. este	
		reggel	délután
Bécs indulás	6	25	—
Pest	9	27	—
Czegléd	10	27	—
Szolnok	1	26	délután
Püsp. Lad.	3	—	—
Debreczen	4	28	—
Nyiregyháza	5	25	este
Tokaj	7	24	—
Miskolcz	9	56	—
Kassáérkezés	—	—	—

Hivatalos értesítő.

Hirdetmény.

a fogyasztási adó haszonbéri árvereltetése tárgyában.

Az unghvári cs. kir. kerületi pénzügyigazgatóság által közhírré tétetik, miszerint a bor, must és hus felhasználásától járuló fogyasztási adó beszedése, Zemplénmegyébe kebelezett Gálszécs városban a harmadik osztályba tartozó helységek árszabályzata alapján, 1866-ik év január 1-től december végeig, és feltételeesen 1867-ik és 1868-ik évre, nyilvános árverés által haszonbérbe adatik:

1. Az árverés 1865-ik év november 16-án délelőtti 10 órakor az unghvári cs. kir. kerületi pénzügyigazgatóságnál fog tartatni.

2. A kikiáltási ár a fogyasztási adóra és a jelenlegi rendkívüli pótlékra nézve, a bor és musttól járuló évi összeg 320 frtra, az adó alá eső hus felhasználásától járuló évi összeg azonban 963 frtra, s e szerint összesen 1283 o. é. frtra határozatott.

3. A ki az árverésben részt akar venni, köteles a kikiáltási ár tizedrészével felérő összeget, mint bántópenzt az árverés kezdete előtt, az árverési bizottmánynak kézbesíteni.

4. A bérleti szándékoztól írásbeli ajánlatok is elfogadhatók, melyek jelenleg ivenkint 50 kros bélyeg alá esnek, s az árverés előtt 1865-ik év november hó 16-ik napja reggeli 10 óráig bepecsét-

telve az unghvári cs. kir. kerületi pénzügyigazgatóság elnökének benyújtandók, s ezek akkor bontatnak és olvastatnak fel, midőn a szóbeli árverésnél leendő többet ígérés megszűnend, s erre a leg-többet ígérővel való szerződés fog követke-
zni.

A többi bérleti feltételek az unghvári cs. kir. kerületi pénzügyigazgatóságnál, ugy a nagy-mihályi, ujhelyi, varannói, homonnai és unghvári pénzügybíri bizottóságnál, szokott hivatalos órákban az árverés előtt megtekinthetők.

Unghvart, 1865-ik év október 25-én.
A cs. kir. ker. pénzügyigazgatóság elnökétől. 111(1)2

Magán hirdetések.

Felhívás.

A fennállott kassai börgyárnak tulajdonosai a börgyári üzlettel felhagyván, szándékoznak ezen tulajdon telken hat köre járó gőzműalmot részvények útján fölepíteni, és e célra azon tulajdonukhoz tartozó és 4000 □ölet magában foglaló telket, a rajta levő több jó s szilárd anyagokból készült s a czélba vett üzletnek igen megfelelő épületekkel együtt e végre alakítandó részvényes társaságnak bizonyos, majdan meghatározandó számú részvényekért tulajdonjogilag átengedni. — Ennélfogva az ezen üzletben részt venni szándékozó helybeli s vidéki t. cz. közönség ezennel tisztelettel fölhivatik, miszerint hozzájárulási szándékát s akaratját vagy személyesen, vagy a belváros 325. sz. alatti kassai börgyárnak czimzendő bérmentes levelek által f. év deczember hó végeig nyilvánítani sziveskedjék, hogy azon esetre, ha csak 10 vagy 12 részt venni akaró jelentkeznek, azokkal egyetértőleg az e célra vonatkozó tervezetet elkészíthetni és ahoz szükséges szabadalom elnyeréséért folyamodni lehessen. 112(1)3

Kassán nov. 1-ső napján 1865.

Werfer Károly könyvnyomdája Kassán.

Kassa, october 31. — A holnapi szent ünnep miatt ma tartatik hetivásár, a piaci árakban kevés változás van. — Borus, esős időnk van.

Pest, oct. 28. A lefolyt héten változókon volt az időjárás; néhány derült, kellemes napot kivéve, többnyire borult, esős vagy szeles. A lég különösen az utóbbi napokban nagyon meghiűt.

Terményüzletünk irányzata e héten is elég kedvező volt. Külföldről némi megrendelések érkeztek s az itteni üzérkedés részéről is mutatkozott kereslet, minek folytán meglehetősen forgalom létesülhetett.

A gabnaüzletben állandón kedvező hangulat uralkodik. A búzáknak leginkább csekélyebb minőségű nemeit illetőleg tapasztaltatott élénk kiviteli kereslet, minek következtében az effélőből elég jelentékeny forgalom jött létre; noha azon körülmény, hogy a szállítványok egyáltalában nem kielégítők, korlátozólag hatott az üzletre. Nehezebb minőségűből ellenben nem sok eladás történt, mert ezek a kiviteli kereskedelem által nem voltak figyelemre méltatva, az árkelet jutányosabbá tétvén a csekélyebb fajtának kivitelt; a nehéz minőségűnek forgalma tehát csupán az itteni gőzmalomtulajdo-

nosok bevásárlására szorított, ezek pedig, minthogy szükségletüket már előbb fedezték volt, e héten csupán árendemények által lettek volna újabb bevásárlásokra birhatók, erre azon ban a tulajdonosok nem voltak hajlandók s az árak szilárdan fentartották magukat. A forgalom összesen mintegy 80,000 mérőre emelkedett, melynek legnagyobb része csekélyebb minőségű termelvény.

Sorshuzás.

Budán october 28-án tartott sorshuzás alkalmával következő számok huzattak: **12, 41, 43, 88, 64.**
Legközelebbi huzás november 8-án.

Bécsi börze october 31-ről.

5% Metallique	65.—
Nemzeti kölcsön	68.75
Bankrészvény	770.—
Hitelintézeti részvény	158.50
Londoni	107.65
Ezüst	106.75
Arany	5.22

Cs. kir. postakocsi.

Kassáról Unghvárnak, M. Szigetre minden éjjel 12 óra 30 perczkor. Személybér 17 frt. 48.
Eperjesnek, Lőcsére minden éjjel 12 órakor. Személybér 5 frt. 64.
Pestre, Rosnyón és Vácson keresztül minden hétfőn reggel 2 órakor. Sz. bér 15 f. 53.

Kassa-Eperjesi gyorskocsi.

Kassáról Eperjesre indul naponkint kétszer, reggel 7 és délután 2 órakor. Sz. bér 1 frt.
Eperjesről Kassára ugyanakkor.
Ügynökség: Eperjesen: Pap József Samu.
Kassán: Spielman József.

Unghvári társaskocsi.

Kassáról Unghvárra: és Unghvárról Kassára: szombatot kivéve naponta 6 órakor reggel.
Unghvárról Munkácsra: szombatot kivéve naponta 6 órakor reggel.
Munkácsról Unghvárra: naponta 3 órakor délután.
Ügynökség: Kassán: Kempner Fülöp. — Unghvárott Pollák Fülöp. — Munkácson: Tóth Károly.

Arjegyzék.

Unghvárról Szobránczig	1 frt. — kr.
" N.-Mihályig	1 " 50 "
" Gálszécsig	2 " — "
" Kassáig	4 " 50 "
Kassáról Gálszécsig	1 frt. 50 kr.
" N.-Mihályig	3 " — "
" Szobránczig	4 " — "
" Unghvárig	4 " 50 "
Unghvárról Munkácsig vagy vissza	1 ft. 50 kr. o. é.

Munkács-Beregszászi magánkocsi.

Munkácsról — Beregszászba. Kedden, szerdán, pénteken, szombaton reggeli 6 órakor, vasárnap, délután 5 órakor.

Beregszászból — Munkácsra. Kedden, szerdán, pénteken, szombaton délutáni 5 órakor, hétfőn reggeli 6 órakor.

Menet-jegyzéke Munkáctól Beregszászig vagy vissza 1 ft. Felvételi-ügynökség Munkácson: Tóth Károly. Beregszászban: Ifj. Jandrisits Antal. Vörös korcsmában: Guth József.

Épen most jelent meg és
WERFER KÁROLY
könyv-, mü- és hangjegyekereskedésében
főutcán 451. sz. a. az Urbán-torony és piac átellenében a STEER
FERENCZ ur házában kapható:

A magyar szent korona birtokának kormányzati, törvénykezési és közigazgatási

TISZTI CZIMTÁRA.

Ára 50 kr.

A FÖLDBIRTOK,

a nemzetgazdaság jelenlegi álláspontja. — Különös tekintettel magyarországi törvényhozására. — A pesti egyetem által koszoruzott pályázati mü Irta Matlekovits Sándor. Ára 1 frt. 40 kr.

1843-ik évi
magyar büntető törvénykönyvi
javaslat. Ára 2 frt.

A

CHOLERA EREDETE,

lény, nemei, gyógyításmódja és a megelőzésére szükséges rendszabályok.
Ára 24 kr.

100

részint új, részint nagyban termesztésre czélszerű

GAZDASÁGI NÖVÉNY,

és a takarmány-hiány észszerű eltávolítására, új iparágak alapítására, s a földjövdelem szaporítására leendő alkalmaztatásuk módja. Ára 50 kr.